

Curtea Supremă de Justiție

DECIZIE

11 octombrie 2021

mun. Chișinău

Colegiul penal lărgit în componență:

Președinte – Nadejda Toma,

Judecători – Ion Guzun, Liliana Catan, Iurie Diaconu, Victor Boico,

juducând în ședință, fără participarea părților, recursurile ordinare declarate de către procurorul Procuraturii de circumscripție Cahul Calendari Dumitru și avocata Doroceanu Olesea în numele inculpatei, prin care solicită casarea deciziei Colegiului judiciar al Curții de Apel Cahul din 03 decembrie 2020, în cauza penală în privința lui

Gherganova Maria XXXXX, născută la XXXXX.

Termenul examinării cauzei:

Instanța de fond de la 23.11.2018 până la 20.01.2020;

Instanța de apel de la 13.05.2020 până la 03.12.2020;

Instanța de recurs de la 24.02.2021 până la 11.10.2021.

a c o n s t a t a t :

1. Prin sentința Judecătoriei Cahul, sediul Taraclia din 20 ianuarie 2020, Gherganova Maria a fost achită de învinuirea în săvârșirea infracțiunii prevăzută de art. 213 lit. b) Cod penal, din motiv că nu s-a constatat existența faptei infracțiunii.

2. Pentru a pronunța sentința, instanța de fond a reținut că Gherganova Maria este învinuită de faptul că exercitând obligațiile medicului de familie din Centrul de Sănătate Valea Perjei, s. Valea Perjei, r-nul Taraclia, la 06 februarie 2015 la examinarea pacientului minor Stoianova Anastasia, anul nașterii XXXXX, care s-a adresat la Centrul de Sănătate Valea Perjei, acuzând febră ridicată, dureri de cap și de gât, dureri abdominale și vomă, în încălcarea prevederilor art. 17 alin.(1) lit.c), g) al Legii nr. 264-XVI din 27 octombrie 2005 cu privire la exercitarea profesiei de medic, potrivit căroră, medicul este obligat să asigure tratamentul până la însănătoșirea pacientului sau până la trecerea lui în îngrijirea unui alt medic și să acorde primul ajutor medical de urgență, indiferent de timpul, locul și de alte circumstanțe ale situației; și în încălcarea pct. 6, 13 din fișa postului a „medicului de

familie” aprobată la 02 ianuarie 2013 de directorul IMSP Centrul de Sănătate Valea Perjei, întocmită în baza ordinului nr. 695 din 13 octombrie 2010 Ministerului Sănătății R. Moldova, care prevăd că medicul de familie este obligat să acorde ajutor medical tuturor pacienților și la necesitate să asigure din timp spitalizarea acestora, să asigure la necesitate consultarea bolnavilor de medicii de specialitate, inclusiv internarea pacienților în modul stabilit, să consulte și să organizeze trimiteri pentru internarea de urgență sau planificată în staționar în modul stabilit, a stabilit o diagnoză greșită pacientei Stoianova Anastasia de infecție virală respiratorie acută, interpretând superficial simptomele existente la pacientă și rezultatele testelor sale, și i-a prescris tratament la domiciliu cu aplicarea medicamentelor: Ibufen, Almagel și Travisil, care nu erau eficiente în tratamentul bolnavei Stoianova Anastasia, nu a asigurat supravegherea necesară a pacientei minore, nu i-a prescris pacientei îndreptare la medicii de specialitate în domeniul radiografiei și nu a spitalizat pacienta Stoianova Anastasia având în vedere semnele și simptomele de gripă în formă acută, în rezultatul cărui fapt la 07 februarie 2015, ora 11:20 Stoianova Anastasia a decedat de gripă în fază finală.

Fapta inculpatei Gherganova Maria a fost calificată de către organul de urmărire penală ca infracțiune prevăzută de art. 213 lit. b) Cod penal, conform indicilor: *încălcarea din neglijență de către medic a regulilor și metodelor de acordare a asistenței medicale, dacă aceasta cauzat: decesul pacientului.*

3. Împotriva sentinței a declarat apel procurorul prin care a solicitat casarea sentinței, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri potrivit modului stabilit pentru prima instanță prin care Gherganova Maria să fie recunoscută vinovată în săvârșirea infracțiunii prevăzută de art. 213 lit. b) Cod penal, cu stabilirea pedepsei sub formă de închisoare pe un termen de 2 ani, cu executarea pedepsei în penitenciar pentru femei, cu privarea de dreptul de a exercita activitate în domeniul medicinei pe un termen de 3 ani. În temeiul art. 90 Cod penal, executarea pedepsei aplicată să fie suspendată condiționat, cu stabilirea perioadei de probațiune de 2 ani. Acțiunea civilă înaintată de partea vătămată Stoianov Fiodor în sumă de 53 000 lei să fie admisă în volum deplin, cu încasarea respectivei sume în beneficiul părții vătămate. Încasarea de la Gherganova Maria în beneficiul statului cheltuielile judiciare în sumă de 14 137 lei, constituite din costul expertizei medico-legale nr. 256 D din 13 iunie 2016 - 57 lei, costul expertizei medico-legale în comisiei nr. 201804X0013 din 02 februarie 2018 - 8960 lei și costul expertizei medico-legale în comisiei nr. 201804X0073 din 24 mai 2018 - 5120 lei.

În motivarea apelului, procurorul a indicat că instanța de judecată la adoptarea sentinței a luat ca bază probele apărării, iar probele prezentate de partea

acuzării au fost în întregime ignorate. În ședința de judecată a fost audiat succesorul părții vătămate, martorii, cercetate probele materiale administrate de partea acuzații, anexate la materialele cauzei penale, inclusiv concluziile a două expertize medico-legale în comisie, care sunt suficiente în demonstrarea săvârșirii de către inculpata Gherganova Maria a infracțiunii incriminate.

Referitor la concluziile instanței de fond privitor la faptul că învinuirea nu este concretă și nu reflectă toate semnele de calificare, adică în învinuire lipsește expunerea concretă a atitudinii neglijente a inculpatei Gherganova Maria față de obligațiile de serviciu, sunt nefondate, or, acuzația adusă inculpatei este una clară în care sunt descrise acțiunile pe care urma să le întreprindă Gherganova Maria ca medic și nu a făcut, respectiv este prezentă legătura de cauzalitate între inacțiunea de neglijență și urmările survenite - decesul pacientei, adică sunt prezente toate elementele infracțiunii prevăzută de art. 213 lit. b) Cod penal.

Cât privește argumentele instanței de judecată că inculpatei Gherganova Maria îi este imputată stabilirea greșită a diagnosticului pacientei Stoianova Anastasia, însă la caz a avut loc un caz fortuit, fapta încriminată inculpatei nu se confirmă prin concluziile experților și nici de careva alte probe, iar la întrebarea adresată experților dacă a fost stabilit corect diagnosticul de medicul Gherganova Maria pacientei Stoianova Anastasia nu a fost posibil de răspuns, procurorul în acest sens aa menționat că concluziile instanței de fond sunt contradictorii, pe de o parte, susține că nu s-a demonstra fapta de stabilire greșită a diagnosticului pacientei Stoianova Anastasia, iar pe de altă parte, indică la existența unui caz fortuit, și anume greșeală medicală.

Referitor la argumentele instanței de judecă că experților nu le-au fost prezentate toate actele pacientei Stoianova Anastasia, cum ar fi fișa medicală de ambulatoriu și rezultatele analizelor, fapt ce putea influența la obiectivitatea concluziilor, procurorul a indicat că, Tighineanu Sergiu în declarațiile sale a menționat că toate actele medicale și materialele cauzei care erau la dispoziția urmăririi penale au fost prezentate experților. Referitor la lipsa fișei medicale de ambulatoriu a pacientei Stoianova Anastasia pe faptul respectiv este pornit un proces penal separat, deoarece succesorul Stoianov Fiodor a declarat în cadrul urmăririi penale și în instanța de judecată că a transmis-o expertului judiciar, însă expertul Marcu a declarat că nu a primit fișa medicală de ambulatoriu. De asemenea la materialele cauzei sunt anexate scrisorile de expediere care dovedesc că experților le-au fost prezentate materialele cauzei penale și respectiv, este imposibil de afirmat că concluziile expertizelor în comisie nu sunt obiective. Concluzia instanței de fond precum că rapoartele de expertiză medico-legală nu sunt

obiective, deoarece nu au fost examinate toate documentele medicale, nu se încadrează în ideea generală a sentinței că în acțiunile lui Gherganova Maria este prezent un caz fortuit sau greșeală medicală.

4. Prin decizia Colegiului judiciar al Curții de Apel Cahul din 03 decembrie 2020, a fost admis apelul declarat de către procuror, casată sentința, rejudecată cauza și pronunțată o nouă hotărâre potrivit modului stabilit de prima instanță, după cum urmează:

Gherganova Maria XXXXX se recunoaște vinovată de comiterea infracțiunii prevăzută de art. 213 lit. b) Cod penal.

Se încetează procesul penal pornit în privința lui Gherganova Maria XXXXX în baza art. 213 lit. b) Cod penal, în legătură cu intervenirea termenului de prescripție prevăzut de art. 60 Cod penal.

Se respinge ca fiind nefondat demersul procurorului privind încasarea de la Gherganova Maria în beneficiul statului a sumei de 14 137 (paisprezece mii una sută treizeci și șapte) lei cu titlu de cheltuieli de judecată.

Se admite acțiunea civilă înaintată de Stoianov Fiodor.

Se încasează de la Gherganova Maria în beneficiul lui Stoianov Fiodor prejudiciul material în mărime de 10 000 lei (zece mii), cheltuieli legate de acordarea asistenței juridice în mărime de 3 000 lei (trei mii) și prejudiciul moral în sumă de 30 000 lei (treizeci mii).

4.1. În motivarea deciziei, instanța de apel a indicat că instanța de fond nu a apreciat fiecare probă separat, din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității și veridicității ei, iar toate probele în ansamblu - din punct de vedere al coroborării lor, și nu a indicat motivele pentru care a respins toate probele aduse în sprijinul acuzării, nefiind clar care probe au fost puse la baza achitării inculpatei Gherganova Maria. Mai mult, nu a judecat cauza în raport cu circumstanțele de fapt și de drept incriminare inculpatului în rechizitoriu, prin analiza tuturor acțiunilor concrete imputate inculpatei, în consecutivitatea expusă, raportată la normele de drept invocate în actul de învinuire, stipulări care ar fi fost ignorate de inculpată în neglijarea regulilor și metodelor de acordare a asistenței medicale.

Având în vedere constatarea neexaminarea fondului cauzei în conformitate cu rigorile prevăzute de lege și adoptarea unei hotărâri care nu cuprinde motivele legale pe care se întemeiază soluția, instanța de apel a conchis că sentința adoptată de prima instanță necesită a fi casată total, cu rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri potrivit modului stabilit pentru prima instanță, cu acordarea părților acuzării și apărării posibilitatea de a prezenta probe pe poziții egale într-un proces contradictoriu.

Astfel, instanța de apel a conchis că cumulul de probe din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității și veridicității lor, iar toate probele în ansamblu - din punct de vedere al coroborării lor, conform propriei convingeri, formate în urma examinării lor în ansamblul, sub toate aspectele și în mod obiectiv, călăuzindu-se de lege, a demonstrat în afara oricărui dubiu săvârșirea de către Gherganova Maria a faptei de încălcarea din neglijență a regulilor și metodelor de acordare a asistenței medicale, soldată cu decesul persoanei, în următoarele circumstanțe: *Gherganova Maria exercitând obligațiile medicului de familie din Centrul de Sănătate Valea Perjei, s. Valea Perjei, r-nul Taraclia, la 06 februarie 2015 la examinarea pacientului minor Stoianova Anastasia, anul nașterii XXXXX, care s-a adresat la Centrul de Sănătate Valea Perjei, acuzând febră ridicată, dureri de cap și de gât, dureri abdominale și vomă, în încălcarea prevederilor art. 17 alin.(1) lit.c), g) al Legii nr. 264-XVI din 27 octombrie 2005 cu privire la exercitarea profesiei de medic, potrivit căroră, medicul este obligat să asigure tratamentul până la însănătoșirea pacientului sau până la trecerea lui în îngrijirea unui alt medic și să acorde primul ajutor medical de urgență, indiferent de timpul, locul și de alte circumstanțe ale situației; și în încălcarea pct. 6, 11, 13 din fișa postului a „medicului de familie” aprobată la 02 ianuarie 2013 de directorul IMSP Centrul de Sănătate Valea Perjei, întocmită în baza ordinului nr. 695 din 13 octombrie 2010 Ministerului Sănătății R. Moldova, care prevăd că medicul de familie este obligat să acorde ajutor medical tuturor pacienților și la necesitate să asigure din timp spitalizarea acestora, să asigure la necesitate consultarea bolnavilor de medicii de specialitate, inclusiv internarea pacienților în modul stabilit, să consulte și să organizeze trimiteri pentru internarea de urgență sau planificată în staționar în modul stabilit, a stabilit o diagnoză greșită pacientei Stoianova Anastasia de infecție virală respiratorie acută, interpretând superficial simptomele existente la pacientă și rezultatele testelor sale, și i-a prescris tratament la domiciliu cu aplicarea medicamentelor: Ibufen, Almagel și Travisil, care nu erau eficiente în tratamentul bolnavei Stoianova Anastasia, nu a asigurat supravegherea necesară a pacientei minore, nu i-a prescris pacientei îndreptare la medicii de specialitate în domeniul radiografiei și nu a spitalizat pacienta Stoianova Anastasia având în vedere semnele și simptomele de gripă în formă acută, în rezultatul cărui fapt la 07 februarie 2015, ora 11:20 Stoianova Anastasia a decedat de gripă în fază finală.*

Fapta săvârșită de inculpata Gherganova Maria a fost încadrată în dispozițiile art. 213 lit. b) Cod penal, conform indicilor: *încălcarea din neglijență de către medic a regulilor și metodelor de acordare a asistenței medicale, dacă aceasta cauzat: decesul pacientului.*

Instanța de apel a menționat că inculpata are calitatea de medic de familie și acest fapt nu poate fi pus la îndoială, întrucât respectiva calitate este demonstrată

prin fișa de post a medicului de familie semnată de Gherganova Maria la 02 ianuarie 2013, carnetul de muncă al acesteia, decizia Consiliului raional Taraclia nr. 6/8 din 30 noiembrie 2011 prin care Gherganova Maria a fost numită în funcția de director al Centrului de Sănătate Valea Perjei și tangențial, prin declarațiile succesoriului părții vătămate Stoianova Fiodor, a martorilor Colceva Maria și Chetruș Ecaterina.

Din declarațiile succesoriului părții vătămate Stoianov Fiodor, a martorilor Stoianova Ana, Obreja Evdochia, Colceva Maria, Chetruș Ecaterina și Petrova Marina rezultă că în data de 06 februarie 2015, Stoianova Anastasia însoțită de tatăl acesteia, Stoianov Fiodor s-a adresat la medicul de familie Gherganova Maria după asistență medicală acuzând febră ridicată, dureri de cap și de gât, dureri abdominale și vomă.

Referitor la asistența medicală acordată copilului Stoianova Anastasia de către medicul Gherganova Maria, succesoriul părții vătămate Stoianov Fiodor a relatat că „(...) medicul a examinat-o, i-a măsurat temperatura, tensiunea și i-a prescris îndreptări pentru analize la sânge și urină. Examinarea copilului s-a petrecut repede, iar alte acțiuni să fi întreprins medicul, nu-și amintește. Așteptând rezultatele analizelor, copilului i s-a făcut mai rău, a început să vomite, intrând din nou la medic, aceasta i-a prescris o rețetă pentru a procura o injecție de la farmacie. În acea zi copilului i-au fost administrate două injecții, una pentru febră ridicată, a doua pentru starea de vomă, ambele fiind efectuate de Chetruș Ecaterina. La întrebarea sa către medic, care este cauza stării de vomă, aceasta i-a răspuns că este consecința grupei, fără a indicat și forma acesteia. Medicul Gherganova Maria când se aflau în holul centrului de sănătate nu a reacționat la înrăutățirea situației copilului, doar i-au fost administrate cele două injecții. Ulterior, intrând la medicul Gherganova Maria cu rezultatele analizelor, aceasta a prescris tratament copilului, pe care dânsul le-a procurat de la farmacie, și au fost administrate copilului conform prescripției. În acea zi nu au fost contactați de către medic referitor la starea de sănătate a copilului și nici la domiciliu copilul nu a fost examinat de careva lucrători medicali”. Faptul administrării injecțiilor împotriva febrei ridicate și a stării de vomă, copilului Stoianova Anastasia în data de 06 februarie 2015, se confirmă și de martorul Chetruș Ecaterina, care nemijlocit i-a administrat injecțiile. Iar, analizele la sânge și urină efectuate de Stoianova Anastasia în data de 06 februarie 2015 sunt confirmate prin înregistrările efectuate în registrele de investigații respective, copiile cărora sunt anexate la materialele cauzei.

În continuare, din declarațiile succesoriului părții vătămate Stoianov Fiodor, a martorului Stoianova Ana, Petrova Maria și Obreja Evdochia, instanța de apel a stabilit că în dimineața zilei de 07 februarie 2015, starea de sănătate a copilului Stoianova Anastasia nu s-a schimbat, dimpotrivă s-a înrăutățit, ceea ce a determinat

chemarea asistenței medicale de urgență, iar la sosirea ambulanței, medicul Petrova Maria examinând copilul a luat hotărârea de a-l spitaliza, astfel au transportat copilul la Spitalul raional din Ceadâr-Lunga, cu un diagnostic preliminar de intoxicație alimentară, iar după ce au ajuns la spital, la scurt timp, copilul Stoianova Anastasia a decedat. Potrivit raport de expertiză medico-legală nr. 256D din 14 iulie 2016 cauza decesului copilului Stoianova Anastasia, a.n.XXXXX a survenit de la insuficiență acută cadrio-pulmonară ca consecință a afecțiunii generalizată virală acută (formă fulminantă - gripă) cu afectare acută sero-hemoragică a căilor respiratorii, suprarenalelor, membranelor și țesutului cerebral confirmat prin complexul semnelor specifice, depistate la necropsia cadavrului, investigațiilor histologice: revărsate sangvine de focar în spațiul subarahnoidian și țesutul cerebral cu modificări reactive. Encefalopatie, edem cerebral pronunțat. Infecție respiratorie acută (mixtă): traheită catarală erozivă, pneumonie interstițială de focar edem alveolar pulmonar pronunțat. Insuficiență de vascularizație acută în miocard. Tulburări circulatorii acute în peretele venticular cerebral și suprarenală. Nefronecroză acută. Transformare accidentală în timus de gr. IV-V. Leziuni corporale n-au fost depistate (f.d.95, vol.1).

În același context, analizând asistența medicală acordată copilului Stoianova Anastasia de către medicul de familie Gherganova Maria, instanța de apel a conchis că un element cheie îl reprezintă concluziile raportului de expertiză judiciară în comisie nr. 201804X0013 din 02 februarie 2018, potrivit căruia: reieșind din diagnosticul stabilit (gripă la copil) copilul în perioada anterioară spitalizării urma să fie examinat și supravegheat de către medicul de familie nu mai puțin de două ori pe zi, și la agravarea stării (temperatură ridicată, slăbiciune crescândă, vome repetate, tulburări de respirație) la timp să fie spitalizat. Preparatele medicale și anume: Ibufen, Almagel și Travisil prin sine nu au adus la agravarea stării sănătății, dar au fost neefective în tratamentul astfel de boli ca gripa. Responsabilitatea pentru supravegherea stării generale a copilului în perioada anterior spitalizării se pune pe seama medicului de familie. Reieșind din rezultatele examinării clinice, (imagine în creștere a neurotoxicozei), de către medicul echipei de ambulanță a fost corect luată decizia de spitalizare a copilului Stoianov A., pentru stabilirea diagnozei și modului de lecuire. Lipsa supravegherii necesare a copilului în perioada anterior spitalizării a contribuit la agravarea stării generale a copilului, care în cazul ne acordării la timp a îngrijirilor medicale necesare a dus la dezvoltarea complicațiilor soldate cu deces. În cazul supravegherii corecte a copilului și acordarea la timp a asistenței medicale necesare, în volum deplin, decesul copilului Stoianov A. putea fi evitat. Ajutorul medical acordat de către medicul de ambulanță este corect, dar

nu complet (f.d.147-151, vol.1), cât și a raportului de expertiză judiciară în comisie nr. 201804X0073 din 24 mai 2018, conform căruia: reieșind din diagnosticul stabilit (gripă la copil) copilul în perioada anterioară spitalizării urma să fie examinat și supravegheat de către medicul de familie conform reglementărilor prevăzute de protocolul clinic standardizat pentru medicii de familie și de Protocolul Național Clinic nr. 16 „Gripa la copii”, în compartimentele „*tratament și supraveghere a pacienților bolnavi de gripă de formă ușoară și medie*” și anume (măsurarea temperaturii corpului de 2 ori pe zi; frecvența respiratorie pe minut; pulsului și bătăilor de inimă; auscultația și percuția plămânilor; verificarea semnelor meningeale; examinarea cavității bucale, nasului și urechilor) și la agravarea stării (temperatură ridicată, slăbiciune crescândă, vome repetate, tulburări de respirație) să fie la timp spitalizat. În vederea agravării stării generale de sănătate a copilului în perioada din 06-07.02.2015 adresarea pentru acordarea asistenței medicale trebuia să fie mult mai devreme. Responsabilitatea pentru supravegherea stării generale a copilului în perioada anterior spitalizării se pune pe seama medicului de familie. Ajutorul medical acordat de către medicul ambulanței a fost corect, dar nu complet: alimentarea cu oxigen nu a fost efectuată, și transportarea s-a efectuat fără suportul echipei de ambulanță pediatrică de resuscitare. Lipsa supravegherii necesare a copilului în perioada anterior spitalizării a dus la pierderea timpului pentru acordarea la timp a asistenței medicale necesare, ce a contribuit la dezvoltarea complicațiilor soldate cu deces. Nu este exclus că, în cazul supravegherii corecte a copilului și acordarea la timp a asistenței medicale necesare, în volum deplin, decesul copilului Stoianov A. putea fi evitat (f.d.226-228, vol.1).

Latura obiectivă a infracțiunii prevăzută de art. 213 Cod penal, include: 1) *fapta prejudiciabilă, care ia forma acțiunii sau inacțiunii de încălcare a regulilor sau metodelor de acordare a asistenței medicale; 2) urmările prejudiciabile care se prezintă, în mod alternativ, ca vătămare gravă a integrității corporale sau a sănătății ori ca decesul victimei; 3) legătura cauzală dintre fapta prejudiciabilă și urmările prejudiciabile.*

În aceste circumstanțe, instanța de apel a conchis că inculpata Gherganova Maria la examinarea copilului Stoianova Anastasia în data de 06 februarie 2015, care s-a prezentat acuzând dureri de cap, în gât, în zona abdominală, temperatură ridicată și stări de vomă, a interpretat superficial simptomele pacientei și rezultatele analizelor, stabilindu-i un diagnostic greșit de infecție virală acută, prescriindu-i un tratament simptomatic ineficient în cazul gripei depistate la Stoianova Anastasia. Ineficiența tratamentului prescris copilului Stoianova Anastasia de către medicul de familie Gherganova Maria se confirmă prin declarațiile martorilor Petrova Marina, Obreja Evdochia, a expertului judiciar Tighineanu Sergiu și a rapoartelor

de expertiză judiciară în comisiei nr. 201804X0013 din 02 februarie 2018 și nr. 201804X0073 din 24 mai 2018, potrivit cărora preparatele medicale și anume: Ibufen, Almagel și Travisil prin sine nu au adus la agravarea stării sănătății, dar au fost neefective în tratamentul unor asemenea boli ca gripa.

De asemenea, instanța de apel a menționat că vechimea în muncă a inculpatei Gherganova Maria, care este una suficient de mare, îi permitea la examinarea pacientei Stoianova Anastasia în data de 06 februarie 2015 reieșind din simptomele pe care le prezenta, dureri de cap, în gât, în zona abdominală, temperatură ridicată și stări de vomă, să-și dea seama că Stoianova Anastasia suferea de gripă, iar la etapa prespitalicească trebuia să-i asigure un tratament medicamentos corespunzător. Mai mult, în acea zi, pacienta Stoianova Anastasia de câteva ori a fost în primire la inculpata Gherganova Maria, inclusiv tatăl acesteia, Stoianov Fiodor, direct a întrebat-o cauza stării de vomă, răspunzându-i că sunt consecințele gripei, însă fără a menționa forma acesteia. Respectiv inculpata Gherganova Maria, având în vedere simptomele pe care le prezenta pacienta Stoianova Anastasia, febră ridicată, 38o, fiindu-i administrat și o injecție pentru reducerea acesteia, stări de vomă repetate, iarăși i-a fost administrată o injecție, pentru înlăturarea acestei stări, trebuia să-și dea seama că pacienta Stoianova Anastasia prezenta neurotoxicoză, ceea ce potrivit Protocolului clinic standardizat pentru medicii de familie „Gripa la copil”, aprobat prin ordinul ministerului Sănătății nr. 213 din 08 iulie 2009, constituie unul din criteriile de spitalizare a pacienților, acțiune care nu au fost întreprinse de Gherganova Maria, însă i-a prescris pacientei minore un tratament inefficient, care a dus la scurgerea timpului necesar pentru acordarea tratamentului necesar în volum deplin în vederea evitării apariției complicațiilor ulterioare care au cauzat decesul pacientei.

Totodată, instanța de apel a subliniat că, inculpata Gherganova Maria nu a asigurat supravegherea medicală a pacientei Stoianova Anastasia la domiciliu conform reglementărilor prevăzute de protocolul clinic standardizat pentru medicii de familie și de Protocolul Național Clinic nr. 16 „Gripa la copii”, în compartimentele „tratament și supraveghere a pacienților bolnavi de gripă de formă ușoară și medie” și anume: măsurarea temperaturii corpului de 2 ori pe zi; frecvența respiratorie pe minut; pulsului și bătăilor de inimă; auscultația și percuția plămânilor; verificarea semnelor meningeale; examinarea cavității bucale, nasului și urechilor, și la agravarea stării: temperatură ridicată, slăbiciune crescândă, vome repetate, tulburări de respirație, să fie la timp spitalizată. În cazul în care inculpata Gherganova Maria ar fi asigurat supravegherea pacientei Stoianova Anastasia în modul stabilit, și la agravarea stării ar fi fost spitalizată la timp, decesul pacientei

putea fi prevenit, după cum rezultă expres din rapoartelor de expertiză judiciară în comisiei nr. 201804X0013 din 02 februarie 2018 și nr. 201804X0073 din 24 mai 2018. Aici, un aspect important, care se impune a fi menționat este că chiar și dacă inculpata Gherganova Maria în acea zi ar fi avut mai mulți pacienți la primire, urma să instruiască părintele pacientei, Stoianov Fiodor despre supravegherea medicală necesară la domiciliu, iar în cazul în care starea pacientei nu se ameliorează să fie chemată imediat ambulanța, or după cum rezultă din declarațiile succesoriului părții vătămate Stoianov Fiodor rezultă că medicul de familie nu i-a explicat care este starea fiicei Stoianova Anastasia, indicându-i doar că simptomele sunt consecințele gripei, însă nu este nimic grav, aceleași circumstanțe reies și din declarațiile martorului Stoianova Ana.

Concluziile primei instanțe precum că la caz se atestă o eroare medicală, care intră sub incidența noțiunii „*faptă săvârșită fără vinovăție*” (cazul fortuit) definit de art. 20 Cod penal, potrivit căruia, fapta se consideră săvârșită fără vinovăție dacă persoana care a comis-o nu își dădea seama de caracterul prejudiciabil al acțiunii sau inacțiunii sale, nu a prevăzut posibilitatea survenirii urmărilor ei prejudiciabile și, conform circumstanțelor cauzei, nici nu trebuia sau nu putea să le prevadă, instanța de apel le-a apreciat drept eronate, rezultate din aprecierea greșită a circumstanțelor de fapt ale cauzei și a probelor administrate, din care se atestă cu certitudine încălcarea din neglijență de către Gherganova Maria a regulilor și metodelor de acordare a asistenței medicale prin interpretarea superficială a simptomelor și rezultatelor analizelor pacientei Stoianova Anastasia, cât și stabilirea unui diagnostic greșit de infecție virală acută, deși după cum s-a stabilit în urma necropsiei, decesului pacientei Stoianova Anastasia a survenit de la gripă în formă fulminantă, ceea ce a dus la prescrierea unui tratament inefficient și la pierderea timpului necesar pentru tratamentul corespunzător în locul necesar a pacientei, iar lipsa de supraveghere medicală la domiciliu a minorei Stoianova Anastasia, a contribuit la agravarea stării acesteia, cu survenirea ulterioară a decesului.

În contextul cazului fortuit reținut de prima instanță ca un temei de achitare a inculpatei Gherganova Maria, instanța de apel a indicat că există caz fortuit când în acțiunea sau inacțiunea lucrătorului medical, nu se atestă încălcări a regulilor și metodelor de acordare a asistenței medicale, în lipsa unei atitudini neglijente față de îndeplinirea obligațiilor profesionale, dar care au condus la decesul pacientului, această urmare nu este într-o legătură de cauzalitate sine qua non cu acțiunea sau inacțiunea respectivă, fiind generată de cauze care nu trebuiau și nu putea fi prevăzute de medic.

Raportând raționamentele expuse la circumstanțele cazului, instanța de apel a constatat că existența „cazului fortuit” în speță nu a fost confirmată, dimpotrivă declarațiile succesorului părții vătămate Stoianov Fiodor, a martorilor Petrova Marina, Obreja Evdochia, expertului judiciar Tighineanu Sergiu și concluziile rapoartelor de expertiză judiciară în comisiei nr. 201804X0013 din 02 februarie 2018 și nr. 201804X0073 din 24 mai 2018 denotă cu certitudine încălcarea de către Gherganova Maria a regulilor și metodelor de acordarea asistenței medicale pacientei Stoianova Anastasia în data de 06 februarie 2015, iar interpretarea superficială a simptomelor pacientei Stoianova Anastasia, stabilirea greșită a diagnosticului, prescrierea unui tratament ineficient pentru boala de care suferea și lipsa de supraveghere medicală la domiciliu a pacientului, au legătură cauză cu decesul copilului Stoianova Anastasia la data de 07 februarie 2015. Or, în data de 06 februarie 2015 Gherganova Maria de trei ori a examinat copilul Stoianova Anastasia, și având în vedere simptomele pe care le prezenta și experiența acesteia ca medic de familie, trebuia să-și dea seama că copilul nu suferă de infecție virală acută, dar de gripă cu stare de gravitate medie. Stabilirea greșită a diagnosticului și corespunzător a tratamentului ineficient, este rezultatul atitudinii neglijente manifestată de inculpata Gherganova Maria în raport cu starea și simptomele prezente la pacienta Stoianova Anastasia. În aceeași ordine de idei, importanță prezintă și declarațiile expertului judiciar medic-legist, Tighineanu Serghei, care a relatat că în cazul copilului respectiv era indicat că pe data 06.02.2015 a fost prescris (analgin și dimidrol) care sunt preparate din grupa antipiretice, îndreptate împotriva febrei pe care a avut-o copilul, prezintă un tratament simptomatic, ceea ce este insuficient pentru un tratament deplin care este indicat în protocolul clinic național prevăzut pentru asemenea tablou clinic. Tratamentul nu a fost deplin, dar îndreptat pentru reducerea febrei. A mai fost încă un preparat „metoclopramid” combaterea vomei. În mecanismul dezvoltării simptomelor a unor maladii, în cazul data voma a fost încă un indice din manifestările clinice care în ansamblu cu alte manifestări clinice arată la afectarea sistemului central nervos printr-un cuvânt neurotoxicoză. În cazul în care se dezvoltă o neurotoxicoză, indică la forma gravă la orice infecție virală, numai în cazul de gripă aceste manifestări sunt mai severe. La momentul adresării, copilul a avut manifestările clinice care au putut fi suspectate ca formă medie a infecției virale. În asemenea cazuri pacientul necesită monitorizare mai strictă pentru a preveni agravarea maladii. În cazul în care se stabilesc primele simptome de agravare este necesar implicarea serviciilor spitalicești. Prin alte cuvinte copilul a necesitat o supraveghere după prima adresare care a fost în dimineața zilei de 06.02.2015, adică o vizită seara de către

medicul de familie sau mai oportun la solicitarea părinților care observă schimbarea stării generale a copilului. Până la solicitarea asistenței medicale de urgență, responsabilitatea de pacient o poartă medicul de familie. Agravarea stării generale a copilului a avut loc în perioada dintre prima adresare și a doua solicitare. În cazul în care la timpul oportun la 06.02.2015, pentru precizarea stării copilului ar fi fost făcută o asistență medicală, complicațiile apărute anterior ar fi fost prevenite prin aplicarea tratamentului necesar stabilirii circumstanțelor. Când a fost solicitată echipa AMU copilul deja era într-o stare foarte gravă, fapt confirmat prin consemnările respective în declarațiile medicilor de urgență, deci a avut loc o solicitare, dar inoportună, care era necesară cu mult mai înainte când complicațiile ar fi putut fi prevenite printr-un tratament corespunzător în locul corespunzător. Tratamentul prescris nu este necesar nici pentru IVRA, deoarece s-au dat ibuprofen doar pentru febră, au fost date medicamente doar pentru tratament simptomatic. Neurotoxicoza este prevăzută pentru starea medie. Este necesară supravegherea medicală la domiciliu. Medicul de familie avea posibilitate să monitorizeze copilul (f.d.29-31, vol.3).

Analizând cumulul de probe administrate la materialele cauzei prin prisma dispozițiilor art. 101 Cod de procedură penală, instanța de apel a reținut declarațiile succesivului părții vătămate Stoianov Fiodor, a martorilor Stoianova Ana, Petrova Marina, Obreja Evdochia, a expertului judiciar Tichineanu Sergiu, a raportului de expertiză medico-legală nr. 256D din 14 iulie 2016, a rapoartelor de expertiză judiciară în comisiei nr. 201804X0013 din 02 februarie 2018 și nr. 201804X0073, proces-verbal de ridicare din 02 mai 2018 și procesul-verbal de examinare a obiectului din 17 iulie 2018 a Registrului de înregistrare a investigațiilor hematologice nr. 4 din 26 ianuarie 2015, a Registrului de înregistrare a investigațiilor sumar al urinei nr. 4 din 12 iunie 2014, a Registrului de înregistrare a investigațiilor de laborator nr. 6 din 17 ianuarie 2015 de la Centrul de Sănătate Valea Perjei, ca fiind probe pertinente, concludente, utile și veridice, și care urmează a fi puse la baza constatării vinovăției inculpatei Gherganova Maria în săvârșirea infracțiunii prevăzută de art. 213 lit. b) Cod penal.

Referitor la declarațiile martorilor Cunceva Anna, Coliceva Maria și Chetruș Ecaterina, instanța de apel le-a apreciat ca fiind pertinente în partea care demonstrează administrarea injecțiilor pacientei Stoianova Anastasia în data de 06 februarie 2015 de reducerea febrei și a stării de vomă, în rest declarațiile acestora sunt lipsite de utilitate pentru soluționarea cauzei.

De asemenea, instanța de apel a menționat că pe parcursul examinării cauzei nu a determinat careva temeiuri pentru a pune la îndoială concluziile experților

judiciari din rapoartelor de expertiză judiciară în comisiei nr. 201804X0013 din 02 februarie 2018 și nr. 201804X0073 din 24 mai 2018 și nici argumentele critice ale părții apărării în raport cu concluziile expertizei judiciare în comisie nu pot fi reținute în vederea respingerii acestor probe administrate de partea apărării, or rapoartele de expertiză judiciară se bucură pe prezumția legalității și autenticității, până la proba contrară, iar dezacordul unei părți a procesului judiciar cu concluziile experților judiciari în lipsa unor probe, nu sunt suficiente pentru a răsturna prezumția legalității și autenticității rapoartelor de expertiză.

Argumentele părții apărării precum că comisiei de experți nu le-au fost prezentată fișa medicală ambulatorie a pacientului Stoianova Anastasia în care era indicat diagnosticul stabilit de medicul Gherganova Maria, respectiv concluziile experților nu pot fi apreciate ca obiective, instanța de apel le-a respins ca neîntemeiate în condițiile în care audiat în ședința de judecată expertul Tighineanu Sergiu a relatat că pentru a face concluziile expuse în rapoartele de expertiză i-au fost prezentate materialele dosarului penale în care se conține toată documentația medicală necesară pentru a da concluzii la întrebările adresate de organul de urmărire penală, iar în cazul în care nu avea la dispoziție documentele medicale necesar ar fi fost imposibilă darea unor concluzii pe marginea cazului cercetat. Referitor la neprezentarea fișei medicale ambulatorie a pacientului Stoianova Anastasia, cât și altor documente întocmite de Gherganova Maria la examinarea respectivei paciente, fapt menționat expres în rapoartele de expertiză, a determinat comisia de experți să dea concluzii reieșind din volumul documentelor medicale puse la dispoziție. Mai mult ca atât, succesorul părții vătămate Stoianova Fiodor a explicat că fișa medicală ambulatorie a ridicat-o de la centrul de sănătate Valea Perjei și a transmis-o medicului expert Marcu Gheorghe, care după comunicarea cauzei decesului fiicei Stoianova Anastasia nu i-a restituit-o comunicându-i că o va restitui mai târziu, după respectarea unei anumite proceduri.

Alegațiile inculpatei Gherganova Maria că a examinat conștiincios pacienta Stoianova Anastasia și nu a avut careva bănuieli privitor la diagnosticul stabilit, iar tratamentul prescris a fost unul ușor pentru a nu irita stomacul, inclusiv a informat tatăl pacientei că în cazul agravării situației copilului să o informeze sau să cheme ambulanța, instanța de apel a indicat că nu le poate reține în vederea emiterii unei sentințe de achitare, întrucât probele administrate la materialele cauzei, care nu sunt contestate de inculpată, confirmă cu certitudine încălcarea din neglijență a regulilor și metodelor de acordarea a asistenței medicale, în rezultatul cărora a survenit decesul pacientului.

De asemenea, instanța de apel a menționat că sunt irelevante argumentele părții apărării precum că inculpata nu putea stabili diagnosticul de gripă la momentul adresării pacientei Stoianova Anastasia, întrucât în raion nu erau stabilite astfel de diagnoze, iar pentru a determina prezența gripei este necesar unele condiții.

Afirmațiile părții apărării precum că învinuirea adusă inculpatei nu este una clară și concretă instanța de apel le-a respins ca neîntemeiate, întrucât atât ordonanța de punere sub învinuire, cât și rechizitoriu corespund cerințelor stabilite de art. 281 și art. 296 Cod de procedură penală, inclusiv, în învinuire sunt indicate actele normative care stabilesc regulile și metodele de acordare a asistenței medicale, care au fost încălcate de inculpată, precum și circumstanțele de fapt imputate acesteia și încadrarea juridică a faptei prejudiciabile.

În consecință, instanța de apel a constatat că fapta inculpatei Gherganova Maria întrunește semnele obiective și subiective ale infracțiunii prevăzute de art. 213 lit. b) Cod penal.

Cu referire la pedeapsa aplicată inculpatei, instanța de apel a indicat că sancțiunea art. 213 Cod penal, prevede pedeapsa cu închisoare de până la 3 ani cu (sau fără) privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita o anumită activitate pe un termen de la 2 la 5 ani, care în raport cu dispozițiile art. 16 Cod penal, se atribuie la categoria infracțiunilor mai puțin grave. Astfel, conform art. 332 alin.(1) Cod de procedură penală, în cazul în care, pe parcursul judecării cauzei, se constată vreunul din temeiurile prevăzute în art. 275 pct.5)-9), 285 alin.(2), precum și în cazurile prevăzute în art. 53-60 din Codul penal, instanța, prin sentință motivată, încetează procesul penal în cauza respectivă. Potrivit art. 398 alin.(4) pct.3) Cod de procedură penală, sentința de condamnare se adoptă fără stabilirea pedepsei, cu liberarea de răspundere penală în cazurile prevăzute în art. 57 și 58 din Codul penal, cu liberarea de pedeapsă în cazurile prevăzute în art. 93 din Codul penale sau al expirării termenului de prescripție.

În conformitate cu art. 60 alin. (1) lit. b) Cod penal, persoana se liberează de răspundere penală dacă din ziua săvârșirii infracțiunii au expirat următoarele termene: 5 ani de la săvârșirea infracțiunii mai puțin grave.

Având în vedere că infracțiunea prevăzută de art. 213 lit. b) Cod penal, se atribuie la categoria infracțiunilor mai puțin grave, și că termenul de prescripție de tragere la răspundere penale, stabilit în art. 60 Cod penal, pentru asemenea categorii de infracțiuni de 5 ani de la data săvârșirii infracțiunii, iar la caz inculpata Gherganova Maria a săvârșit infracțiunea la 06 februarie 2015, dată de la care au expirat mai mult de 5 ani, instanța de apel a concluzionat de a o recunoaște vinovată

pe Gherganova Maria în baza art. 213 lit. b) Cod penal, cu încetarea procesului penal în legătură cu intervenirea termenului de prescripție.

Succesorul părții vătămate Stoianov Fiodor a depus acțiune civilă împotriva inculpatei Gherganova Maria, solicitând încasarea din contul acesteia, prejudiciul moral în sumă de 50 000 lei și prejudiciul material în mărime de 10 000 lei (f.d.27, vol.3).

Astfel, instanța de apel a conchis că prin săvârșirea infracțiunii de către inculpata Gherganova Maria a cauzat prejudiciu moral succesorului părții vătămate Stoianov Fiodor prin pierderea unicului copil Stoianova Anastasia, cât și prejudiciu material legate de înmormântarea acesteia. Referitor la suma prejudiciului moral solicitată de succesorului părții vătămate în mărime de 10 000 lei, acesta este confirmat prin certificatul eliberat de Miliș Serghei la 15 septembrie 2015, întreprinzător individual în baza patentei de întreprinzător, potrivit căruia pentru serviciile de ritual au fost suportate cheltuieli în sumă de 10 000 lei (f.d.28, vol.2).

Drept urmare, ținând cont de gradul de vinovăție a inculpatei Gherganova Maria, care prin săvârșirea infracțiunii a avut ca consecință pierderea unicului copil al succesorului părții vătămate, instanța de apel în baza principiului echității a stabilit că urmează a fi încasat de la inculpata Gherganova Maria în beneficiul succesorului părții vătămate Stoianov Fiodor cuantumul bănească în sumă de 30 000 lei cu titlu de despăgubire morală, ceea ce va fi în măsură să aducă o satisfacție echitabilă acestuia pentru suferințele psihice suportate ca urmare a pierderii unicului copil, cât și se încasează de la Gherganova Maria în beneficiul lui Stoianov Fiodor suma prejudiciului material în mărime de 10 000 lei și cheltuielile legate de acordarea asistenței juridice în mărime de 3 000 lei, care au fost probate în modul stabilit de normele legale.

În acest context, instanța de apel a notat că, unul din criteriile orientative generale de apreciere a prejudiciului moral este criteriul echității, care exprimă că îndemnizația, trebuie să prezinte o justă și integrală despăgubire. În termenii Convenției Europene acest criteriu se exprimă prin necesitatea ca partea vătămată să primească o satisfacție echitabilă pentru prejudiciul moral suferit. Cuantumul despăgubirilor trebuie stabilit astfel încât acestea să aibă efect compensatoriu, și nu trebuie să constituie nici sume excesiv de mari pentru autorul daunelor și nici venituri nejustificate pentru victimele daunelor.

Cu referire la solicitarea procurorului de a fi încasate de la inculpata Gherganova Maria cheltuielile judiciare în sumă de 14 137 lei pentru efectuarea expertizelor judiciare, instanța de apel le-a respins ca fiind nefondate, or, în cazurile când expertiza a fost dispusă de către organul de urmărire penală sau de către

instanța de judecată la solicitarea acuzatorului de stat, plățile necesare pentru efectuarea expertizei vor fi achitate din contul mijloacelor bănești a bugetului de stat.

Subsecvent, instanța de apel a relatat că, raportului de expertiză medico-legală nr. 256D din 14 iulie 2016, rapoartele de expertiză judiciară în comisiei nr. 201804X0013 din 02 februarie 2018 au fost ordonate de către organul de urmărire penală pentru constatarea cauzei decesului părții vătămate Stoianova Anastasia, cât și pentru a stabili dacă au avut loc sau încălcarea din neglijență a regulilor și metodelor de acordarea a asistenței medicale, în rezultatul cărora a survenit decesul pacientului de către inculpata Gherganova Maria la examinarea în data de 06 februarie 2015 a pacientei Stoianova Anastasia, aceasta fiind acțiuni procesuale ce țin de administrarea probatoriului și formularea învinuirii, care sunt puse în sarcina părții acuzării. Or în lipsa acestor probe obligatorii, la caz, procurorul ar fi fost în imposibile să constate săvârșirea faptei respective de către inculpata Gherganova Maria, să-i înainteze învinuirea și să o susținută în instanța de judecată.

De asemenea, instanța de apel a indicat că infracțiunea a fost comisă de Gherganova Maria la data de 06 februarie 2015, expertizele pe acest dosar penal au fost efectuate la data de 14 iulie 2016 și 02 februarie 2018, în timp ce modificările în art.143 alin. (2) Cod de procedură penală au intrat în vigoare la data de 09 februarie 2018.

În această ordine de idei, instanța de apel a indicat că cheltuielile suportate în cadrul urmăririi penale în vederea demonstrării vinovăției inculpatei Gherganova Maria în comiterea infracțiunii imputate, prin numirea expertizelor medico-legale, la data comiterii infracțiunii, reprezentau cheltuieli judiciare ce sunt achitate din bugetul statutului.

5. Decizia instanței de apel este atacată cu recurs ordinar de către procuror care în temeiurile art. 427 alin. (1) pct. 6) și 16) Cod de procedură penală solicită casarea parțială a deciziei în partea încetării procesului penal în legătură cu intervenirea termenului de prescripție și în partea cheltuielilor judiciare, cu remiterea cauzei spre rejudecare în această parte în aceeași instanță de apel în alt complet de judecată.

În susținerea celor solicitate, procurorul indică că instanța de apel a încălcat dreptul la un proces echitabil prin decizia pronunțată, or, nu este posibil de a fi încetat procesul în legătură cu intervenirea termenului de prescripție dacă inculpatul nu își recunoaște vina.

De asemenea, procurorul susține că instanța de apel în partea descriptivă a decizie indică două temeuri contradictorii de încetarea a procesului, și anume, prevederile art. 389 alin. (4) pct. 3) Cod de procedură penală și 60 alin. (1) Cod penal.

Totodată, procurorul a menționat că instanța de apel eronat a respins cerința acuzării de a încasa de la inculpat suma de 14 137 lei, ce constituie cheltuieli efectuate la etapa urmăririi penale și care ulterior trebuie încasate de la inculpat în beneficiul statului, or, practica judiciară uniformă confirmă acest fapt.

5.1. Nefiind de acord cu decizia pronunțată de către instanța de apel declară recurs ordinar avocatul Doroceanu Olesea în numele inculpatei care în temeiurile art. 427 alin. (1) pct. 6) și 8) Cod de procedură penală solicită casarea totală a deciziei, cu menținerea sentinței pronunțate de către prima instanță.

Recurenta susține că, instanța de apel a încălcat prevederile art. 415¹ Cod de procedură penală și a pronunțat o sentință de condamnare după o sentință de achitare fără a audia din nou toți martorii.

De asemenea, avocata subliniază că instanța a pus la baza sentinței de condamnare probe ce urmau a fi respinse din motiv că nu au fost examinate și apreciate de experți, și anume, fișa de ambulatoriu care a fost pierdută în circumstanțe necunoscute.

Totodată, apărarea menționează că în acțiunile inculpatei de fapt lipsesc elementele infracțiunii imputate, iar probele administrate în respectiva cauză penală demonstrează că inculpata nu se face vinovată de faptele incriminate.

6. În conformitate cu prevederile art. 431 alin. (1) pct. 1¹) Cod de procedură penală, avocata Doroceanu Olesea în numele inculpatei a depus referință privind opinia sa asupra recursului declarat de către procuror, solicitând respingerea acestuia, menționând netemeinicia cerințelor solicitate de către acuzator, deoarece din textul recursului declarat, se constată faptul că, recurentul își motivează recursul prin dezacordul cu modalitatea de apreciere a probelor, or, motivele de reapreciere a probelor nu se conțin în temeiurile prevăzute de art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală.

7. Judecând recursurile ordinare în raport cu materialele dosarului și motivele invocate, Colegiul penal lărgit consideră că recursurile urmează a fi admise din următoarele considerente.

Potrivit art. 435 alin. (1) pct. 2) lit. c) Cod de procedură penală, judecând recursul instanța este în drept să admită recursul, cu casarea hotărârii atacate și să dispună rejudecarea cauzei de către aceeași instanță, în alt complet de judecată, dacă constată că eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs.

Potrivit prevederilor art. 424 alin. (2) Cod de procedură penală, instanța de recurs examinează cauza numai în limitele temeiurilor stipulate expres de art. 427 Cod de procedură penală, care în mod obligatoriu trebuie să fie invocate de către recurent. Or, art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală, prevede că hotărârile

instanței de apel pot fi atacate cu recurs ordinar pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel la judecarea cauzei.

Verificând legalitatea hotărârii atacate sub aceste aspecte, Colegiul penal lărgit reține că temeiul prevăzut de art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, și anume, că *hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția și-a găsit confirmarea în cauza dată, invocând în acest context următoarele.*

Astfel, Colegiul penal lărgit analizând materialele cauzei ajunge la concluzia că instanța eronat încetează procesul penal privind învinuirea lui Gherganova Maria de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 213 lit. b) Cod penal, în legătură cu intervenirea termenului de prescripție de tragere la răspunderea penală, or, instanța în acest caz urma să libereze inculpata de pedeapsă penală în legătură cu intervenirea termenului de prescripție de atragere la răspundere penală în temeiul art. 60 alin. (1) Cod penal, conform art. 389 alin. (4) pct. 3) Cod de procedură penală.

Astfel, Colegiul penal lărgit reamintește că potrivit dispoziției art. 389 alin. (1) Cod de procedură penală, sentința de condamnare se adoptă numai în condiția în care, în urma cercetării judecătorești, vinovăția inculpatului în săvârșirea infracțiunii a fost confirmată prin ansamblul de probe cercetate de instanța de judecată.

Potrivit alin. (4) pct. 3) din aceeași normă, sentința de condamnare se adoptă fără stabilirea pedepsei, cu liberarea de răspundere penală în cazurile prevăzute în art. 57 și 58 din Codul penal, cu liberarea de pedeapsă în cazul prevăzut în art. 93 din Codul penal sau al *expirării termenului de prescripție.*

Din conținutul alin. (6) din același articol rezultă că la adoptarea sentinței de condamnare cu liberarea de pedeapsă sau, după caz, sentinței de condamnare fără stabilirea pedepsei, instanța argumentează în baza căror temeiuri, prevăzute de Codul penal, adoptă sentința dată.

În acest sens, Colegiul penal lărgit remarcă că instanța de apel o recunoaște vinovată pe inculpata Gherganova Maria de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 213 lit. b) Cod penal, nu-i stabilește pedeapsa, însă încetează procesul penal în legătură cu intervenirea termenului de prescripție conform art. 391 Cod de procedură penală.

Subsecvent, Colegiul penal lărgit subliniază că expirarea termenului de prescripție constituie un temei de liberare de răspundere penală, dar nu este un temei de reabilitare.

Astfel, potrivit prevederilor art. 285 alin. (7) Cod de procedură penală, încetarea urmăririi penale și liberarea persoanei de răspundere penală nu pot avea

loc contrar voinței acesteia ori a reprezentantului legal, inclusiv în cazul cererii de reabilitare a persoanei decedate. În acest caz, urmărirea penală continuă.

În speță, inculpata Gherganova Maria nu și-a expus în mod expres opțiunea privind încetarea urmăririi penale sau liberarea de răspundere penală în temeiul expirării termenului de prescripție, apărarea insistând asupra nevinovăției inculpatei, acest fapt fiind confirmat și prin recursul declarat de către partea apărării care nu este de acord cu decizia instanței de apel.

În acest context, Colegiul penal lărgit constată că instanța de apel eronat a încetat procesul penal în privința inculpatei, interpretând superficial normele procedural penale prevăzute de art. 389 Cod de procedură penală „Sentința de condamnare” art. 391 Cod de procedură penală „Sentința de încetare a procesului penal”.

De asemenea, o altă eroare comisă de instanța de apel constatată de către instanța supremă este faptul că, instanța de apel urma să constate și să aprecieze circumstanțele de fapt și de drept privind soluționarea chestiunii legate de cheltuielile judiciare în strictă conformitate cu prevederile normelor de procedură penală, corect ținând cont de prevederile art. 385 alin. (1) pct. 14), 227 alin. (1) și (3), 143 alin. (1) pct. 2), 6) Cod de procedură penală, care prescriu expres că la adoptarea sentinței, instanța de judecată soluționează cine și în ce proporție trebuie obligat să plătească cheltuielile judiciare, suportate pentru asigurarea bunei desfășurări a procesului penal, care se plătesc din sumele alocate de stat dacă legea nu prevede altă modalitate, expertiza se dispune și se efectuează, în mod obligatoriu, pentru constatarea gradului de gravitate și a caracterului vătămărilor integrității corporale, altor cazuri când prin alte probe nu poate fi stabilit adevărul în cauză, și argumentat și în limitele competenței legale să motiveze dacă, în speță, respectivele cheltuieli urmează a fi făcute din contul inculpatului.

Or, pornind de la relevanțele art. 229 alin. (1) și (3), 27, 414 alin. (1) și (2) a Codului de procedură penală, instanța de judecată poate obliga condamnatul să recupereze cheltuielile judiciare, instanța poate elibera de plata cheltuielilor judiciare, total sau parțial condamnatul sau persoana care trebuie să suporte cheltuielile judiciare în caz de insolvabilitate a acestora sau dacă plata cheltuielilor judiciare poate influența substanțial asupra situației materiale a persoanelor care se află la întreținerea lor, judecătorul apreciază probele în conformitate cu propria sa convingere, formată în urma cercetării tuturor probelor administrate. Instanța de apel, judecând apelul, verifică legalitatea și temeinicia hotărârii atacate în baza probelor examinate de prima instanță, conform materialelor din cauza penală și în

baza oricăror probe noi prezentate instanței de apel, și poate da o nouă apreciere probelor din dosar.

Ținând cont de prevederile enunțate mai sus, Colegiul penal lărgit conchide că instanța de apel în partea descriptivă a deciziei nu a ținut cont de dispozițiile art. 229 Cod de procedură penală și nu a motivat decizia în acest sens, fără a analiza dacă plata cheltuielilor judiciare poate influența substanțial asupra situației materiale a persoanelor care se află la întreținerea inculpatei sau nu.

Subsecvent, Colegiul penal lărgit subliniază că instanța de apel audiază doar doi martori din cei șase, și anume, Stoianova Ana și Petrova Marina, după care pronunță o sentință de condamnare în urma casării sentinței de achitare.

În acest sens, instanța de recurs reține prin prisma jurisprudenței CtEDO (cauza Dan contra Republicii Moldova, Comisia Europeană a Drepturilor Omului, 05 iulie 2011, nr. 8999/07, art. 6 parag. 1) că „... cei care au responsabilitatea de a decide vinovăția sau nevinovăția unui acuzat ar trebui, în principiu, să fie în măsură să audieze martorii în persoană și să evalueze credibilitatea lor. Evaluarea credibilității a unui martor este o sarcină complexă, care, de obicei, nu se poate realiza printr-o simplă citire a cuvintelor sale înregistrate.”

Mai mult decât atât, Colegiul penal lărgit analizând materialele cauzei constată că în ședința de judecată din 23 iulie 2020, procurorul prin demers în temeiul art. 415 (2¹) și 414 Cod de procedură penală, solicită audierea succesoriului părții vătămate Stoianov Fiodor, în aceeași ședință instanța de apel a dispus audierea inculpatei în prezența succesoriului părții vătămate Stoianov Fiodor și audierea ultimului, cu amânarea ședinței pentru 04 noiembrie 2020, dat fiind că este necesară prezența succesoriului părții vătămate Stoianov Fiodor (a se vedea f.d. 16-22, vol. III).

La 06 octombrie 2020, succesoriul părții vătămate Stoianov Fiodor a înaintat o cerere prin care a solicitat examinarea cauzei în lipsa sa din motive de sănătate (a se vedea f.d. 26. Vol. III) , iar la ședința din 04 noiembrie 2020, instanța de apel a admis cererea acestuia.

Astfel, Colegiul penal lărgit conchide că instanța de apel își întemeiază concluzia despre vinovăția inculpatei în cele imputate pe aceleași probe administrate în ședințele instanței de fond și care au dus la achitarea acesteia.

În această privință, Colegiul penal lărgit susține că, dacă instanța de apel admite apelul cu rejudecarea cauzei, decizia trebuie să cuprindă analiza probelor pe care s-a bazat instanța pronunțând hotărârea, să indice din ce motive ele urmează a fi reapreciate ori respinse ca probe.

Colegiul penal lărgit subliniază că, instanța de apel contrar prevederilor legale și-a întemeiat soluția pe aprecieri subiective, or, Curtea de la Strasbourg statuează că, dreptul la un proces echitabil include obligația tribunalelor de a-și motiva deciziile lor, deoarece absența motivării unei decizii judiciare poate impieta asupra acestui drept.

De asemenea, Curtea Europeană menționează că, judecătorii trebuie să indice cu suficientă claritate motivele pe care-și întemeiază deciziile, căci numai astfel, un acuzat poate exercita căile de atac prevăzute de legislația națională.

Instanța europeană a subliniat că *„motivarea unei decizii judiciare este strâns legată de preocupările privitoare la asigurarea desfășurării unui proces echitabil, aceasta permițând respectarea dreptului la apărare. Motivarea este indispensabilă însăși calității actului de justiție și constituie o pavăză împotriva arbitrarului.”*

Situația descrisă mai sus, nu poate fi corectată în instanța de recurs, deoarece instanța de apel nu a soluționat fondul cauzei. Eroarea comisă nu oferă posibilitatea instanței de recurs de a concluziona asupra corectitudinii aprecierii probelor și încadrării juridice a acțiunilor inculpatei de către instanța de apel, or, conform art. 419 Cod de procedură penală - rejudecarea cauzei de către instanța de apel se desfășoară potrivit regulilor generale pentru examinarea cauzelor în primă instanță, care se aplică în mod corespunzător.

Totodată, Colegiul penal lărgit subliniază că nu poate menține sentința pronunțată de prima instanță din motiv că, examinând conținutul acesteia se atestă că instanța a indicat concomitent două temeuri de achitare care se exclud una pe alta, acest fapt fiind calificat de către instanța de recurs ca o eroare de procedură.

Astfel, Colegiului penal lărgit atrage atenția asupra faptului că deși instanța de fond a conchis că inculpata urmează a fi achitată din motiv că nu s-a constatat existența faptei infracțiunii, în urma sintezei concluziilor evocate de către instanță în partea descriptivă a deciziei, se observă o inadvertență în stabilirea temeiului ce stă la baza achitării lui Gherganova Maria, fiind constatate concluzii cu temeuri de achitare diferite precum că *„nu s-a constatat existența faptei infracțiunii”* și *„fapta inculpatei nu întrunește elementele infracțiunii”*, temeuri prevăzute de art. 390 alin. (1) pct. 1) și 3) Cod de procedură penală.

În aceste circumstanțe, Colegiul penal lărgit indică că la rejudecarea cauzei Curtea de Apel Cahul urmează să se conducă de prevederile art. 436 Cod de procedură penală, care reglementează procedura de rejudecare și limitele acesteia, să înlătore erorile procesuale comise de către instanța de apel, să se pronunțe la modul convenit și în strictă conformitate cu prevederile legii procesual-penale asupra tuturor motivelor invocate în cererea de apel și recursurile ordinare

declarate, să verifice și să aprecieze probele administrate și examinate în instanță în strictă conformitate cu cerințele legii, să le dea aprecierea cuvenită în ansamblu, cu argumentarea admisibilității sau inadmisibilității fiecărei probe examinate; să elucideze faptele importante pentru soluționarea justă și promptă a cauzei date, să cerceteze amănunțit aspectele învinuirii înaintate, să-și argumenteze clar concluziile sale în decizia adoptată, ținând cont de motivele casării deciziei atacate și de practica unitară în acest domeniu, de practica relevantă a CtEDO, să pronunțe o hotărâre legală și întemeiată în conformitate cu prevederile art. 417 Cod de procedură penală.

8. În conformitate cu prevederile art. 435 alin. (1) pct. 2) lit. c) Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție,

D E C I D E :

Admite recursurile ordinare declarate de către procurorul Procuraturii de circumscripție Cahul Calendari Dumitru și avocata Doroceanu Olesea în numele inculpatei, casează total decizia Colegiului judiciar al Curții de Apel Cahul din 03 decembrie 2020, în cauza penală în privința lui *Gherganova Maria XXXXX*, și dispune rejudecarea cauzei de către aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

Decizia nu este susceptibilă căilor de atac.

Decizia motivată pronunțată la **16 noiembrie 2021**.

Președinte

Nadejda Toma

Judecători

Ion Guzun

Liliana Catan

Iurie Diaconu

Victor Boico